МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Проект

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„ПОМОЩНИК-ВЪЗПИТАТЕЛ“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професия код 011301 „Помощник-възпитател“ от област на образование „Образование“ и професионално направление код 0113 „Образователна подготовка без предметна специализация“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия код 011301 „Помощник-възпитател“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация по професията, за придобиване на квалификация по част от професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по професията.

ПРОЕКТ

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба започват да се прилагат от учебната 2026 – 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години – от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „ПОМОЩНИК-ВЪЗПИТАТЕЛ“

Професионално направление					
Код: 0113	**Образователна подготовка без предметна специализация**				
Професия					
Код: 011301	**Помощник-възпитател**				
Степени на професионална квалификация		**-**	**-**	**III**	**-**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**-**	**-**	**4**	**-**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**-**	**-**	**4**	**-**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение.

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-възпитател“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за ученици – завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобита квалификация по част от професията.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

Помощник-възпитателят с трета степен на професионална квалификация участва в отглеждането, възпитанието и развитието на деца в ранна и предучилищна възраст в организирана среда – детска градина или център за подкрепа за личностно развитие. Дейността може да се осъществява самостоятелно или в екип с педагогически и медицински специалисти, както и в тясно сътрудничество с родители, настойници или други значими възрастни.

Трудовите дейности включват грижа за потребностите на децата, подкрепа на техните физически, емоционални, социални и познавателни умения, съдействаща роля в организирането и провеждането на възпитателни и образователни дейности и участие в поддържането на благоприятна, стимулираща и безопасна среда за развитие. Помощник-възпитателят насърчава формирането на основни социални и комуникативни умения, съдейства за създаване на навици за самостоятелност, хигиена и културно поведение, поддържа ежедневната организация на средата и осигурява физическа и емоционална подкрепа на децата.

В условията на детска градина помощник-възпитателят подпомага дейностите на учителя при организиране на дневния режим – прием на деца, подготовка и провеждане на различни форми на педагогическо взаимодействие, хранене, сън, игри. Осигурява хигиената на помещенията и дворните пространства в съответствие с изискванията за безопасност и здраве. Подпомага процесите на адаптация на новопостъпилите деца.

При работа с деца с хронични заболявания или специални образователни потребности (СОП) помощник-възпитателят следва указанията на медицински или педагогически специалисти и прилага индивидуализирани методи, които подпомагат адаптацията, участието и развитието на детето.

В центровете за подкрепа за личностно развитие помощник-възпитателят подпомага организацията и провеждането на дейности, свързани с интересите и индивидуалните способности на децата и учениците. Подпомага формирането на умения за работа в екип. Оказва подкрепа на педагогическите специалисти при подготовка на учебната среда, материалите и техническото оборудване.

При изпълнение на задълженията си помощник-възпитателят извършва наблюдение и адекватна реакция при риск за здравето и безопасността на децата, включително при разходки, игри на открито или извънредни ситуации. Използва сигнални средства, спазва протоколи за

ПРОЕКТ

евакуация и отговаря за съхранението и недостъпността на материали, препарати и предмети, които могат да създадат риск за децата.

Професията изисква добро физическо здраве, емоционална устойчивост, способност за концентрация, търпение и умение за работа с деца в различни възрасти. Работното време може да бъде дневно или почасово, в зависимост от нуждите на институцията. Работната среда включва закрити и открити пространства.

Помощник-възпитателят използва разнообразни пособия и материали: образователни и игрови комплекти, консумативи, санитарни и хигиенни средства, визуални и тактилни материали, а в някои случаи – адаптирани образователни средства. Работи с документация по организация на грижите и ежедневния режим, план-графици, указания от педагози или медицински лица. В случай на нужда участва в писмена отчетност, без да поема пълни педагогически функции.

Помощник-възпитателят носи отговорности по отношение на физическата и емоционалната сигурност на децата, както и за качеството на предоставената грижа и съдействие. Изисква се дисциплина, уважително отношение, професионална етика, конфиденциалност и спазване на принципите на защита на личната информация. Помощник-възпитателят съблюдава правата на детето и прилага индивидуален подход, съобразен с възрастта, потребностите и социално-културния контекст.

Помощник-възпитателят спазва правата на детето, зачита индивидуалността му и прилага етично поведение в съответствие с принципите на уважение, равнопоставеност и неприкосновеност.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)								
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9
		Обща ПП		Отраслова ПП			Специфична ПП			
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Образователна подготовка без предметна специализация“ – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 3. Организация на работния процес

ЕРУ 4. Подкрепа и взаимодействие с потребителя/детето

ЕРУ 5. Професионална етика

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията “Помощник-възпитател” – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 6. Осъществява комуникация с родители, ръководство и професионална общност посредством информационни и комуникационни технологии

ЕРУ 7. Хигиена и безопасност

ЕРУ 8. Основни грижи за децата

ЕРУ 9. Игри и занимания с децата

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Помощник-възпитател“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасните условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране

ПРОЕКТ

	• Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасни условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия - търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката - данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите - приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции

ПРОЕКТ

Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Планиране и организация на работния процес**
Резултат от учене 3.1	Организира работния процес
Знания	• Познава структурата и организацията на работния процес в образователна институция • Изброява ресурси, свързани с работния процес • Познава основните принципи на планиране и организиране на

ПРОЕКТ

	ежедневни трудови дейности • Познава методи за ефективна организация на работния график и проследяване напредъка на изпълнението на задачите
Умения	• Ориентира се в структурата и организацията на работната среда • Спазва установен график за изпълнение на професионалните задължения • Използва целесъобразно необходимите ресурси, свързани с работния процес
Компетентности	• Ефективно организира работния процес при спазване на установените процедури
Резултат от учене 3.2	Спазва законови рамки и регулации
Знания	• Познава основни нормативни изисквания и вътрешни правила, касаещи работния процес • Познава нормативните актове, свързани с професията • Изброява правата и отговорностите на всички заинтересовани страни в образователния и възпитателния процес
Умения	• Спазва нормативните изисквания, свързани с професията • Следва нормативните документи, касаещи работния процес • Съобразява правата на всеки участник в образователния и възпитателния процес • Следва изискванията за административно обслужване и отчетност
Компетентности	• Извършва ежедневните дейности в съответствие с нормативните изисквания • Спазва законодателната рамка при работа с всички заинтересовани страни
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни теоретични понятия, свързани със структурата на работната среда и организацията на работния процес Част по практика на професията: • Дефинира основни теоретични понятия, свързани с видовете дейности и тяхното планиране в работния процес
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 4	**Подкрепа и взаимодействие с потребителя**
Резултат от учене 4.1	Оказва подкрепа на потребителя
Знания	• Познава основните подходи и ресурси за индивидуална и групова подкрепа в процеса на обучение, възпитание и социализация • Разграничава формите на подкрепа - педагогическа, социална, емоционална - в рамките на образователната среда

ПРОЕКТ

	• Разбира въздействието на културните различия върху възпитанието, образованието и комуникацията • Познава принципите на приобщаващото образование
Умения	• Идентифицира затруднения и нужди на потребителя • Идентифицира културни различия и адаптира подхода си към тях • Подпомага изграждането на приобщаваща и позитивна среда в институцията
Компетентности	• Спазва етичните принципи на равнопоставеност, недискриминация и конфиденциалност при предоставяне на подкрепа
Резултат от учене 4.2	Подкрепя социализацията на потребителя
Знания	• Познава стратегии за подкрепа на социалната интеграция • Разпознава признаци за социална изолация • Разбира факторите, водещи до социално изключване
Умения	• Съдейства за превенция на дискриминационни прояви, стереотипи и социална изолация • Наблюдава поведението и сигнализира за нужда от интервенция • Стимулира взаимодействието и насърчава позитивното поведение
Компетентности	• Стимулира позитивна комуникация и взаимодействие като насърчава уважителното отношение, сътрудничеството и взаимопомощта • Способен е да създаде подкрепяща среда и да участва в изграждането на атмосфера на приобщаване и сигурност
Резултат от учене 4.3	Съдейства в рискови ситуации
Знания	• Изброява функциите си при взаимодействие с потребителя • Дефинира различни видове рискови ситуации • Познава всички форми на подкрепа, които следва да оказват на потребителя
Умения	• Установява доверително взаимодействие с потребителя • Съдейства за избягване на рискови ситуации • Съдейства за адаптация на потребителя в нова среда
Компетентности	• Способен е да действа адекватно при ситуация с потребител в риск • Осигурява среда на доверие, безопасност и уважение
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира познания за формите на подкрепа в образователна и социална среда (педагогическа, социална, емоционална) • Разпознава видовете рискови ситуации и обяснява ролята си при взаимодействие с потребителя • Описва фактори за социална изолация и принципи за приобщаване и социално включване

ПРОЕКТ

	Част по практика на професията: • Идентифицира културни различия и адаптира поведението си спрямо тях в контекста на казус • Избира подходящо поведение и действия при взаимодействие с потребител в риск • Предлага подходи за насърчаване на позитивна комуникация и социално включване в групова среда
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 5	**Професионална етика**
Резултат от учене 5.1	Спазва професионалната етика
Знания	• Дефинира професионалните ценности и етичните норми в работата си • Познава Етичния кодекс на работещите с деца
Умения	• Прилага етични норми при общуване с деца, родители и колеги • Спазва поверителност, относно лична информация за децата и семействата
Компетентности	• Носи отговорност за спазване на професионални етични стандарти • Осъзнава ролята си в изграждането на доверие между институцията и семейството
Резултат от учене 5.2	Проявява уважение към културните, етническите и индивидуалните различия
Знания	• Познава различията в културния и социалния контекст на децата и техните семейства • Разбира значението на толерантността и недопускането на дискриминация
Умения	• Проявява уважително отношение към деца и семейства с различен произход, религия или език • Съдейства за изграждане на среда, в която всички се чувстват приети
Компетентности	• Осъзнава важността на културната чувствителност в работата с деца и родители • Демонстрира етично и професионално поведение, съобразено с принципите на равнопоставеност и приобщаване
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изброява основни етични принципи • Обяснява значението на прилагането на професионална етика • Дава примери за етични и неетични ситуации Част по практика на професията: • Общува с уважение и емпатия • Спазва професионална тайна и не разпространява лична информация

ПРОЕКТ

	• Проявява уважение и толерантност към различия
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6	**Осъществява комуникация с родители, ръководство и професионална общност посредством информационни и комуникационни технологии**
Резултат от учене 6.1	Осъществява комуникация посредством информационни и комуникационни технологии (ИКТ)
Знания	• Познава функционалностите на електронната поща и електронните канали за комуникация в образователна среда • Изброява възможности за участие в професионални онлайн общности и форуми
Умения	• Използва електронна поща и електронни платформи за комуникация с родители и колеги • Обменя информация и опит в професионални онлайн общности
Компетентности	• Самостоятелно осъществява електронна комуникация с всички заинтересовани страни, спазвайки етичните норми и професионалния етикет
Резултат от учене 6.2	Използва ИКТ за създаване на образователни материали
Знания	• Познава основните текстообработващи програми и презентационен софтуер • Познава възможностите на интернет за намиране на образователни ресурси
Умения	• Създава текстови документи (съобщения, инструкции, графици) • Изработва визуални материали и презентации за възпитателната работа • Търси, обработва и адаптира информация от интернет за нуждите на децата
Компетентности	• Самостоятелно създава документи и визуални материали, подпомагащи ежедневната образователна и възпитателна работа с деца
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава функционалностите на електронните средства за комуникация в образователна среда • Изброява онлайн платформи и канали за професионален обмен • Описва основните възможности на текстообработващите програми и презентационния софтуер

ПРОЕКТ

	• Познава начините за безопасно търсене на информация с образователна цел Част по практика на професията: • Осъществява електронна комуникация чрез поща или платформа в зададена учебна ситуация • Създава текстови документ или кратка презентация, съобразена с нуждите на възпитателния процес • Търси и обработва информация от интернет, свързана с възпитателна дейност, и я използва при подготовка на материали
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 7	**Хигиена и безопасност**
Резултат от учене 7.1	Изгражда хигиенни навици у децата
Знания	• Познава основните принципи на личната хигиена • Описва значимостта на ежедневните хигиенни навици • Назовава начини за ограничаване на всякакъв достъп на деца до препарати и уреди, включително и електрически, за поддържане на хигиена
Умения	• Прилага хигиенни навици като модел за подражание на децата • Насърчава децата да спазват лична хигиена • Организира подходяща и достъпна среда за прилагане на хигиенни навици
Компетентности	• Ефективно прилага дейности за изграждане на хигиенни навици у децата, съобразно възрастовите им особености, чрез демонстрация, обучение и системна подкрепа, с цел формиране на умения за лична хигиена и опазване на здравето
Резултат от учене 7.2	Извършва хигиенни дейности
Знания	• Дефинира основни инструменти и препарати за почистване и дезинфекция • Познава дейностите за почистване и поддържане на чиста среда • Посочва правилата за обезопасяване на препарати и инструменти
Умения	• Поддържа необходимата хигиена в институционалната среда • Работи с уреди за почистване и пране • Спазва всички правила за безопасно съхранение на материалите
Компетентности	• Осигурява поддържането на безопасна и хигиенична среда в институцията чрез правилна употреба на препарати, уреди и спазване на санитарно-битови изисквания
Резултат от учене 7.3	Оказва първа долекарска помощ при инциденти

ПРОЕКТ

Знания	• Познава основните принципи на оказване на първа долекарска помощ • Разбира значението на бързата и адекватната реакция при спешни ситуации • Познава процедурата за подаване на сигнал при възникнал инцидент
Умения	• Извършва основни техники за оказване на първа помощ • Комуникира ефективно с медицински лица • Спазва процедурата на уведомяване при възникнал инцидент
Компетентности	• Оказва първа долекарска помощ при инциденти, като прилага основни техники, спазва процедурите за уведомяване и комуникира ефективно с медицински лица, осъзнавайки значението на бързата и адекватна реакция в спешни ситуации
Резултат от учене 7.4	Обезопасява детската среда при бедствие, авария, терористичен акт или други кризисни ситуации
Знания	• Познава основните видове бедствия и аварийни ситуации - наводнение, пожар, земетресение, терористичен акт, газово изтичане • Познава плана за евакуация на сградата и разположението на аварийните изходи • Разпознава сигналите за тревога и действията, които е необходимо да бъдат предприети
Умения	• Реагира адекватно при подаден сигнал за тревога и следва инструкциите за евакуация • Уведомява своевременно отговорните лица • Проверява за рискови фактори на средата
Компетентности	• Способен е да действа организирано • Демонстрира отговорност и бдителност към всяка потенциално опасна ситуация
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основни теоретични знания за същността на основните дейности за обезпечаване и поддържане на безопасността на средата • Изброява основни хигиенни навици, необходими за децата • Владее основни техники за оказване на първа долекарска помощ Част по практика на професията: • Решава вярно зададен казус с предварително формулирани условия
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 8	**Основни грижи за децата**

Резултат от учене 8.1	Полага грижи за деца в яслена възраст (ранно детство)
Знания:	• Познава основните етапи на физическо, двигателно и емоционално развитие при деца от 0 до 3 години • Познава спецификата на хранене, дневен сън и адаптационния период в яслена група
Умения:	• Извършва хигиенни грижи в съответствие с утвърдените практики • Съдейства при хранене и насърчава самостоятелност • Подпомага самообслужването на децата, отчитайки индивидуалните им нужди
Компетентности:	• Самостоятелно и отговорно прилага основни хигиенни и ежедневни грижи • Осигурява внимание, съобразено с индивидуалните потребности на детето
Резултат от учене 8.2	Полага грижи за деца в предучилищна възраст
Знания	• Познава особеностите на децата от 3 до 7 години • Познава подходящи методи за насърчаване на самостоятелност
Умения	• Насърчава самостоятелност при изпълнение на дейностите по самообслужване • Организира и подпомага дейности по хранене, обличане, следобеден сън и хигиена
Компетентности	• Поддържа среда, насърчаваща самостоятелност и увереност у децата • Прилага уважаващ подход към децата при всички ежедневни дейности
Резултат от учене 8.3	Прилага стратегии за грижа и подкрепа на деца с хронични заболявания или СОП
Знания	• Познава основни хронични заболявания, характерни за децата • Описва най-често срещаните специални образователни потребности при децата • Описва нормативната уредба относно приобщаващото образование на децата със СОП или хронични заболявания
Умения	• Използва основни подходи за грижа за деца със СОП или хронични заболявания • Прилага стратегии за грижа и подкрепа на деца с хронични заболявания или СОП • Споделя наблюдения с педагогическите специалисти и медицинския персонал при необходимост
Компетентности	• Съдейства за осигуряване на подходяща грижа и подкрепа на децата със СОП или хронични заболявания, прилагайки подходящи подходи и стратегии, в съответствие с нормативната уредба и индивидуалните нужди на всяко дете

Резултат от учене 8.4	Организира ежедневните дейности за деца със СОП или с хронични заболявания
Знания	• Изброява видове дейности, занимания и игри за деца със СОП или с хронични заболявания • Дефинира видове организация на ежедневни дейности за деца с увреждания или с хронични заболявания • Посочва спецификата при общуване с деца със СОП или хронични заболявания
Умения	• Асистира в организацията на грижа за деца със СОП или с хронични заболявания • Съдейства за организирането на дневния режим на деца със СОП или с хронични заболявания • Изпълнява насоки, дадени от специалисти, работещи с децата
Компетентности	• Асистира при организирането и провеждането на ежедневни дейности и занимания за деца със специални образователни потребности (СОП) или хронични заболявания, като следва указанията на специалисти, съобразява се с индивидуалните потребности на всяко дете и осигурява подходяща среда за тяхното развитие и благосъстояние
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основни знания за видовете хронични заболявания и специални образователни потребности при децата • Владее основни знания за ежедневните дейности, подходящи за деца със СОП или хронични заболявания Част по практика на професията: • Решава вярно казус с предварително формулирани условия
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 9	**Игри и занимания с децата**
Резултат от учене 9.1	Съдейства при организирането и провеждането на различни игри и занимания с децата
Знания	• Познава основни видове занимания според възрастта на децата • Описва ролята на играта в емоционалното, социалното и интелектуалното развитие на децата • Назовава форми и подходи за партниране в играта на дете
Умения	• Подпомага подготовката на материалите и средата за осъществяване на различни дейности с децата • Съдейства при избора на игри спрямо възрастта на детето • Сътрудничи при подготовката на играчки и уреди за провеждане на различни игри

ПРОЕКТ

Компетентности	• Подпомага провеждането на занимания и игри, съобразени с възрастовите особености на децата, като съдейства при избора на подходящи дейности, подготовката на средата и осигуряването на необходимите материали, в подкрепа на емоционалното, социалното и интелектуалното им развитие
Резултат от учене 9.2	Организира самостоятелно игри и занимания с децата
Знания	• Разбира възрастовите особености на детското развитие • Изброява видовете игри - ролеви, комуникативни, езикови, образователни, състезателни, спортни
Умения	• Планира игри и занимания с децата • Създава ангажираща, вдъхновяваща и сигурна игрова среда
Компетентности	• Организира подходящи за възрастта на децата игри и занимания, като създава ангажираща, вдъхновяваща и сигурна игрова среда, използвайки знания за детското развитие и видовете игри (ролеви, комуникативни, езикови, образователни, състезателни, спортни)
Резултат от учене 9.3	Владее чужд език
Знания	• Познава основни думи и изрази на чужд език, свързани с ежедневното общуване • Разпознава често използвани думи на чужд език, свързани с работната среда в детската градина
Умения	• Използва ежедневни изрази, насочени към потребностите на децата • Следва прости инструкции и указания на чужд език, свързани с грижата за децата • Води кратък разговор на чужд език при позната ситуация
Компетентности	• Прилага основни езикови умения на чужд език в ежедневната работа и социалната комуникация • Проявява готовност да използва чужд език при нужда от взаимодействие с деца и родители
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава основни форми на организирани дейности с децата • Владее основни изрази на чужд език Част по практика на професията: • Демонстрира креативност при организиране на различни занимания с децата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Помощник-възпитател“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
III	4	ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ6 ЕРУ3, ЕРУ4, ЕРУ7 ЕРУ1, ЕРУ3, ЕРУ8

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обзавеждането включва: работно място на обучаващия (работна маса и стол), работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска (електронна), мебели (шкафове за различни цели), екран и стойки за окачване на табла, флипчарт и учебно-технически средства (компютър, проектор и интернет) компютърен кабинет с компютър/лаптоп/таблет за всеки обучаван със специализирани софтуерни продукти, кабинет за изучаване на чужд език - работни маси за обучаемите, аудио- и визуална техника, дидактични материали, свързани с усвояването на езика. Учебни пособия: постери, тематични слайдшоу, образователен софтуер с включени професионални симулации; практическо ръководство по специалността „Помощник-възпитател“ с библиографска справка, работни тетрадки за всеки обучаван с базови текстове, специфични данни за всеки от изучаваните предмети; комплект от текстове от нормативни актове, свързани с упражняване на професията „Помощник-възпитател“.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Практическото обучение по професията „Помощник-възпитател“ се провежда в условия, максимално близки до реалната работна среда, в съответствие с изискванията за безопасност, санитарно-хигиенни условия и професионални стандарти за работа с деца в ранна и предучилищна възраст, както и в началния училищен етап.

Учебната база трябва да осигурява възможности за развитие на знания, умения и компетентности за практическо изпълнение на трудовите дейности, характерни за длъжността „Помощник-възпитател“.

Основни изисквания:

Помещения:

- Учебна работилница, оборудвана като занималня или учебна среда, аналогична на група в детска градина или начално училище
- Помещения, съответстващи на санитарно-хигиенните норми за работа с деца
- Зона за практическа демонстрация и ролеви игри
- Компютърна зала за практическа работа с електронни платформи, свързани с образователната дейност

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионално направление „Педагогика“, „Педагогика на обучението по...“, „Социални дейности“ и „Психология“ от областта на висше образование „Педагогически науки“; от

ПРОЕКТ

професионално направление „Филология“ от областта на висше образование „Хуманитарни науки“ и от професионално направление „Туризъм“ от областта на висше образование „Природни науки, математика и информатика“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на професията.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка, както може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица, които отговарят на необходимите изисквания, посочени в Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (ДВ, бр. 61 от 2019 г.).

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация „учител“, ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ